

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 19. APRILA 1974

ŠTEVILKA: 15. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, ZPSŽ Železarna Jesenice, številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Trije metalurgi Kidričevi nagrajenci

Pretekli četrtek, 11. aprila, so v Ljubljani ob navzočnosti najvidnejših predstavnikov slovenskega političnega, kulturnega, gospodarskega in znanstvenega življenja podelili letošnje nagrade sklada Borisa Kidriča. Letošnja podelitev je bila še toliko bolj slovesna, ker so hkrati s tem proslavili tudi 20-letnico delovanja sklada Borisa Kidriča. Med nagrajenci so tudi trije metalurgi in sicer profesor inž. CIRIL REKAR, strokovni sodelavec in profesor na Metalurškem inštitutu v Ljubljani ter člana našega delovnega kolektiva, sodelavca na raziskovalnem oddelku mag. dipl. inž. ANTON RAZINGER in dipl. inž. JOŽE ARH. Prof. inž. Ciril Rekar je prejel tako imenovano »veliko« Kidričevo nagrado za življenjsko delo in posebej za rezultate pri predelavi domačih rud, mag. dipl. inž. Anton Razinger in dipl. inž. Jože Arh pa nagrado za iznajdbe in izpopolnitve in sicer za iznajdbo Priprava za dodajanje svinca pri izdelavi ali vlivanju svinčevih jekel. V nadaljevanju predstavljamo vse tri nagrajence.

PROF. INŽ. CIRIL REKAR je že od leta 1925 dalje najtesneje povezan z metalurško in rudarsko dejavnostjo. Tako ga že v letih med 1925 in 1928 srečamo za krajši čas v takratni Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, po letu 1929 pa ponovno in sicer je bil najprej zaposlen v tovarni elektrod na Dobravi, ki je delovala v sklopu KID, od leta 1931 do 1942 pa kot šefa jeklarne KID na Jesenicah. Za tem je dve leti delal v železarnah v Italiji, leta 1944 je bil pri nacionalnem komiteju za osvoboditev Jugoslavije na Visu, v letih 1945 in 1946 pa v upravni službi kot pomočnik ministra za rudarstvo in načelnik

Črne metalurgije Jugoslavije. Leta 1946 je bil imenovan za rednega profesorja tehniške fakultete univerze v Ljubljani za področje železarstva in je bil predstojnik katedre za železarstvo na oddelku za metalurgijo, oddelka za montanistiko, od leta 1950 do leta 1966 pa je vodil Metalurški inštitut v Ljubljani.

Prof. Rekar je prav tako uspešno kot v industriji, delal na področju metalurških znanosti in raziskav. Njegovo pedagoško delo se je začelo že leta 1939 na novo ustanovljenem oddelku za metalurgijo tehniške fakultete v Ljubljani, kjer je honorarno predaval in bil sopodnik ustanovitve tega oddelka.

Med strokovnimi in znanstvenimi deli moramo poudariti predvsem štiri področja raziskav, na katerih je prof. Rekar delal in so rezultati teh del pomembni tako za razvoj tehnoloških postopkov, kot tudi za razvoj teorije metalurških procesov in sicer:

1. oligoelementi v rudah in jeklih,
2. vplivanje in koksanje domačih premogov,
3. termostabilnost rud in
4. metalurške žilindre.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sedmi kongres ZKS manifestacija enotnosti in pripravljenosti za nadaljno graditev samoupravnih socialističnih družb

V dneh od 3. do 5. aprila je bil v Ljubljani VII. kongres Zveze komunistov Slovenije, ki so se ga udeležili kot delegatje tudi štirje člani delovnega kolektiva Železarne in sicer Anica BERGANT iz šamotarne, Stane REV iz elektroodnega obrata, Andrej ZALOKAR iz martinarne in Rudi MAKRA, politični delavec v Železarni. Prosili smo jih, da nam v nekaj besedah povedo svoje vtise iz zgodovinsko zelo pomembnega kongresa in kako dogovorjeno politiko na kongresu učinkovito uresničevati v življenju. Takole so nam odgovorili:

ANDREJ ZALOKAR, vlagalec v martinarni, član ZK je 26 let, na kongresu pa je bil prvič:

Z izvolitvijo delegata sem dobil priznanje za moje dosedanje družbenopolitično delo in sem bil zelo počaščen, obenem pa sem se zavedal tudi odgovornosti, ki jo prevzemam kot delegat. Moj vtis iz kongresa je enkraten, to je bila na eni strani manifestacija izredne enotnosti in pripravljenosti slovenskih komunistov za nadaljnjo graditev samoupravnih socialističnih družb, na drugi strani pa kritično tvoren dogovor komunistov za nadaljnje delo oziroma razvoj. Od začetka do

konca je kongres potekal v izrednem delovnem vzdušju, za mene pa je pomenil tudi veliko obogatitev v pogledu novih spoznanj in nasploh razširitev obzora. Tak način dela in taka kvaliteta obravnav bi se morala prenesti v sleherno organizacijo Zveze komunistov. Kljub velikemu številu govornikov se stvari niso ponavljale, temveč kvečjemu dopolnjevale in razširjale. Vsi govorniki so bili konkretni, hkrati pa zelo široki, tako kot bi iz njihovih ust govorili mi vsi in večina delavcev Slovenije. Velik poudarek v razpravah je bil na pripravljenosti uresničevanja poli-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Z gradbišča nove hladne valjarne

V času od 26. februarja do vključno 15. aprila je bilo na površinskem izkopu odstranjenega že 62.400 kubikov materiala. Izvajalec del, SGP Gradis, je povečal dnevno kapaciteto izkopa od prvotnih 1.300—1.400 dnevno na približno 1.800 kubikov dnevno. Povečanje kapacitete so dosegli s podaljšanjem delovnega časa in z boljšo organizacijo dela na gradbišču.

S takim načinom dela bo do prvega maja dokončan predviden izkop po mrežnem programu — 73.000 kubikov izkopa.

Delavci SGP Gradis so petega aprila pričeli z izkopi za temelje proizvodnih hal in za temelj sendzimir ogródja — grobi izkop, in je bilo do vključno 15. aprila opravljenega 5.800 kubikov izkopa. Za temelje hal so že pripravljene armature, opaži in potrebna sidra. Zaključujejo že tudi dela na propustu za potok Javornik in na regulaciji.

Glavna zemeljska dela na cesti Jesenice—Ljubljana bodo gotova do prvega maja. Na prečni cesti Bela—Javornik so pričeli z deli za oporni zid.

Promet po novih cestah Jesenice—Ljubljana in Bela—Javornik pa bo predvidoma mogoč prvega junija.

Poleg samopostrežne trgovine Zarja na Koroški Beli SGP Sava nadaljuje z gradnjo stavbe, v kateri bo bivalnica monterjev, ki bodo sodelovali pri izgradnji nove hladne valjarne.

V pritličju bo trgovsko gostinski del, ob upoštevanju delne razširitve že obstoječe trgovine Zarja. Predvidena je tudi samopostrežna restavracija s kuhinjo, prodajalna mesa, itd.

Stanovanjski del bo v stolpiču, ki bo imel šest etaž, v vsaki pa bo po osem stanovanj. V pritličju bo še ena garsonjera in dvojno stanovanj. Vsega skupaj bo 50 stanovanj.

V marcu najvišja mesečna proizvodnja surovega jekla v Slovenskih železarnah

Kljub rekucijam električne energije, so Slovenske železarne proizvedle v preteklem mesecu 68.000 ton surovega jekla, kar predstavlja doslej največjo mesečno proizvodnjo, ali 106 odstotno izvršitev mesečne obveznosti. V prvem četrtletju letos so vse tri slovenske železarne proizvedle 15.545 ton več surovega jekla, kakor v lanskem letu v istem času. Seveda pa bi bila lahko proizvodnja glede na razpoložljive kapacitete, predvsem v Štorah, še večja.

V železarni Jesenice in Štore so v marcu na plavžih proizvedli 17.150 ton surovega železa, ali 106 % planskih obveznosti. K temu rezultatu so z doseženo največjo mesečno proizvodnjo doslej največ prispevali jeseniški plavži, kjer so mesečni plan presegli za 13 odstotkov, medtem, ko so v Štorah zaostali za planom 18 odstotkov. Obe železarni pa sta v prvih treh mesecih letos proizvedli deset odstotkov več surovega železa kakor v istem obdobju lani.

Vse tri železarne so v marcu za pet odstotkov presegle blagovno proizvodnjo, ki je znašala 58.438 ton in sicer na Jesenicah za sedem, na Ravnah za pet, v Štorah pa so za dva odstotka zaostali za planskimi obveznostmi. V primerjavi z lanskim prvim četrtletjem pa so železarne zaostale za tri odstotke.

Predelovalci — Veriga Lesce, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana in Žična Celje, so v marcu dosegli 2.835 ton blagovne proizvodnje ali 91 odstotka mesečnega plana. V prvih treh mesecih letos pa je bila njihova blagovna proizvodnja za pet odstotkov višja kot v istem času leta 1973. Posamezne organizacije združenega dela so v marcu izvrševale planske obveznosti: Veriga 99, Plamen 97 in ravno toliko Tovil, Žična pa 78 odstotkov.

Slovenske železarne, železarne in predelovalci skupaj, pa so v marcu za štiri odstotke presegle planske obveznosti, medtem ko so v prvih treh mesecih letos imeli dva odstotka manjšo blagovno proizvodnjo kot v istem obdobju lani.

Podatki o izvozu nam pokažejo, da načrt izpolnjujeta železarna Ravne in Štore, železarna Jesenice in vsi predelovalci pa zaostajajo. Izvoz v prvih treh mesecih letos pa je po količini in vrednosti večji kot v prvem četrtletju lani.

Višjo realizacijo od načrtovane imata železarni Ravne in Jesenice, železarna Štore pa je v prvem četrtletju zaostala za deset odstotkov.

Podrobne podatke o doseženih rezultatih Slovenskih železarn v mesecu marcu in prvem četrtletju preberite na tretji strani (podrobne rezultate s komentarjem naše železarne smo objavili v zadnji številki Železarja).

Jeseniški novatorji učinkovitejši od mariborskih

Nedavno je bil v Mariboru posvet o inventivni dejavnosti delovnih organizacij SRS pod pokroviteljstvom republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva. Namen sestanka je bil pregled pospeševanja in programiranja inventivnega dela znotraj delovnih organizacij. Zveza sindikatov Jugoslavije je proglasila leti 1974 in 1975 za leti inovacij. Ob tej priložnosti se bo razvila široka družbena akcija za poživitev inventivno inovacijske dejavnosti. Povečanemu interesu družbe pa se mora priključiti predvsem množičnost inventivnega dela v industriji in rudarstvu.

Zveza sindikatov Jugoslavije je preko republiških odborov pričela akcijo za pospešitev inventivne dejavnosti neposrednih proizvajalcev in sistem množičnosti. Veliko je bilo že razprav o vzrokih slabe inventivne dejavnosti v SFRJ. Mnogi udeleženci vidijo v slabi materialni stimulaciji enega poglavitnih vzrokov za zaostajanje množičnega inventivnega dela. Praksa pa je dokazala, da to ni edini vzrok. Dokaj zgoren primer so rezultati inventivne dejavnosti v Mariboru in na Jesenicah. Če primerjamo in-

ventivno dejavnost devetih najmočnejših mariborskih podjetij: TAM, Metalna, Elko, Mariborska livarna, TDR, Svila, Embalaža, GG Maribor in Strojna, s skupaj 18.270 zaposlenimi z železarno Jesenice in 5500 zaposlenimi, je stanje naslednje:

Občina Maribor — 9 delov. org. s 18.270 zaposlenimi:

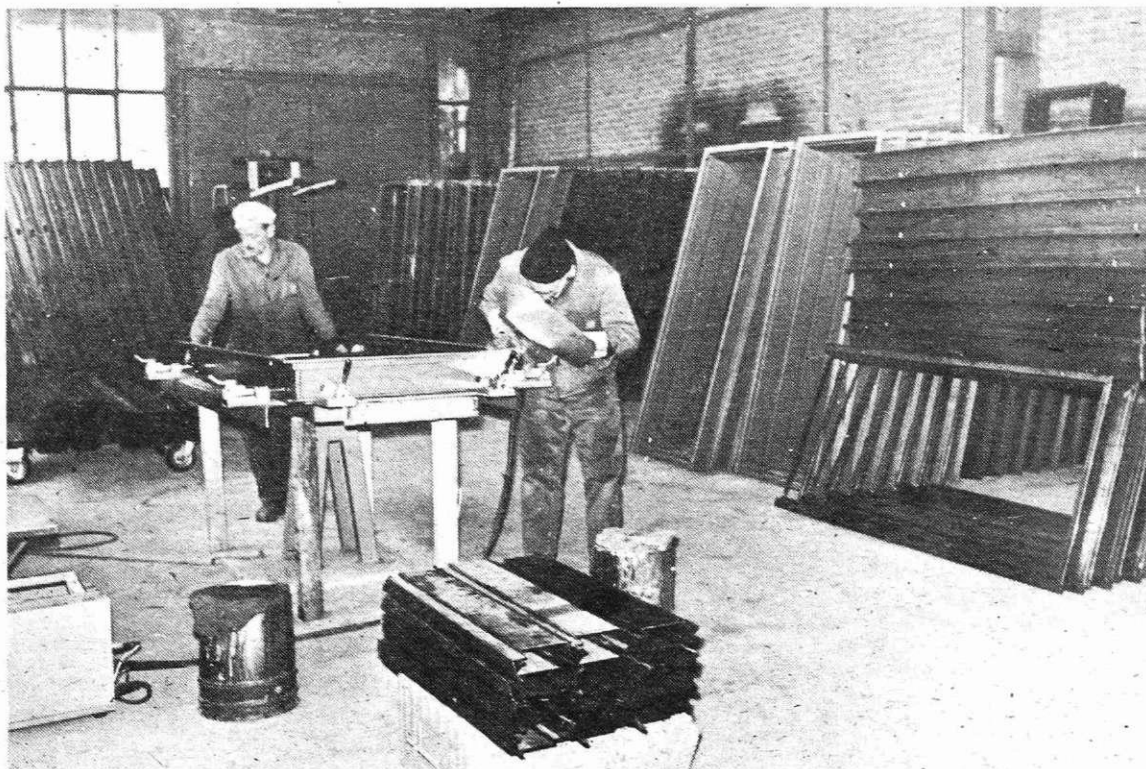
Leto	Prihranek din	Odkodnina din	% odkod. od prihr.
1971	2.153.608	186.574	8,7
1972	3.734.807	279.542	7,5

Železarna Jesenice s 5500 zaposlenimi:

1971	2.115.207	74.032	3,5
1972	3.787.876	113.823	3,0

Primerjava je dokaj zgoren dokaz, da materialna stimulacija ni osnovni, ampak samo eden od vzrokov za slabo inventivno delo. Ugotovljeno je bilo, da je poglavitni vzrok v slabi organizaciji inventivne dejavnosti znotraj podjetij. Predvsem sodi ta dejavnost v redno delovno področje ene izmed strokovnih služb, ki pa mora biti tesno povezana z odgovornimi samoupravnimi organi v TOZD. Strokovna služba ne sme imeti inventivno dejavnost kot stransko ali dodatno nalogo, temveč mora biti to njena edina in poglavitna naloga. Ta služba mora spreminjati inventivno dejavnost, spodbujati k njeni razširitvi jo programirati in usmerjati. Vsak predlog mora služba temeljito obdelati in utemeljiti z ekonomskim izračunom in tehnično dokumentacijo. Tako utemeljen predlog je lahko šele predmet obravnavanja v pristojnem samoupravnem organu, ki sprejme dokončen sklep.

Večina mariborskih delovnih organizacij ima dobro urejene splošne (Nadaljevanje na 2. strani)

Del obrata v katerem iz hladno oblikovanih profilov izdelujejo kovinske vratne podboje

Trije metalurgi Kidričevi nagrajenci

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zelo uspešno je reševal dokaj kompleksen problem izdelave gradbenih jekel iz domačih surovin. Nekatere rude, ki so naše glavne rezerve železa, vsebujejo namreč arzen, antimon (0,01 do 0,06 %) ter do 0,10 % bakra. Uporabljamo jih predvsem za izdelavo mehkih in srednje trdnih kvaliteten jekel. Ti elementi imajo lastnost, da jih večinoma z žilavljem ne moremo odpraviti iz jekel. Statistično je dokazano, da njihov odstotek v jeklih neprestano narašča in moramo računati, da jih bo v jeklih vedno več. Zato je prof. Rekar usmeril svoje raziskave v dve smeri: ena smer so preiskave vpliva teh elementov na mehanske lastnosti jekel. Ugotovil je, kolik delež teh elementov v jeklu se lahko toleriramo, ne da bi pri tem trpela njegova

Prof. inž. Ciril REKAR

predelavna sposobnost, kvaliteta in uporabne lastnosti.

V raziskavah je ugotovil, da je treba predvsem spremeniti oziroma izboljšati tehnologijo priprave surovin za izdelavo groblja in s tem znižati količino oligoelementov v vsipu že pred predelavo v grodelj oziroma jeklo. Drugi del svojih raziskav je prof. Rekar posvetil pripravi rud z namenom, da s cenejšimi energetskimi viri odpravi del oligoelementov in očisti vložek v peči. Pri tem priporoča način termične priprave rud. V svoji študiji pokaže na osnovi laboratorijskih, polindustrijskih ter industrijskih poskusov, da se da s sintranjem odpraviti 50 do 70 % arsena. Raziskave na področju oligoelementov (ki jih je izvedel prof. Rekar) so bile toliko aktualne doma in v svetu, da so mu poverili organizacijo mednarodnega kolokvija o oligoelementih, ki so se ga udeležili vsi vidnejši raziskovalci na tem področju v Evropi. To zaupanje gotovo dokazuje pomembnost in kvaliteto njegovega raziskovalnega dela na področju oligoelementov. Zrudi aktualnosti tega problema so poročila ponatisnili v Parizu v zborniku Colloque de Portorož, september 1958.

Preiskave o vplivanju in koksanju domačih premogov so bile pomembne predvsem v tem, da je iskal v njih nove domače energetske vire za našo težko industrijo. Polindustrijski poskusi in industrijski poskusi v Sisku ter številne laboratorijske raziskave pod njegovim vodstvom so pokazale nove poti v proizvodnji groblja. Postavil je na Metalurškem inštitutu v Ljubljani dva poskusna plavža. Njegova je ideja o dveh vrstah pihalnic za povečanje aktivnega preseka plavža in s tem povečanje njegove storilnosti. Objavljena dela in poročila oziroma analize teh poskusov so prav tako vzbudile veliko pozornost, posebno v zapadni Evropi. Zato je bil tudi eden od vidnejših ekspertov za nizke peči in član evropskega komiteja za nizke peči.

V preiskavah v obeh plavžih ni preizkušal le razne vrste domačih, iz rjavih premogov in lignitov izdelanih koksov in polkoksov, temveč tudi različne rude. Posebno ga je zanimala termostabilnost rud in njih reduktivnost. Ugotovil je, da nekatere rude v plavžnem jarku razpadajo zaradi različne toplotne razteznosti sestavin in delovanja razkrojnega ogljika. Ker ta razpad povzroča neenakomerno in neekonomično delovanje peči, je predlagal ustrezne ukrepe oziroma ustrezno pripravo teh rud.

Veliko pozornost je posvetil študiju nastajanja prve žilinde in obnašanju metalurških žilinder v plavžu. Žilindra odločilno vpliva na kvaliteto izdelanega groblja in jekel. Vrečke rude so z razliko od drugih baritične. Zato je raziskoval predvsem vpliv BaO na viskoznost žilinder in na stopnjo razžveplanja.

Ker so baritične rude relativno redke, tudi takrat, ko je začel z raziskavami, kakor tudi danes, ni o njih veliko literarnih podatkov. Zato so rezultati njegovih raziskav toliko bolj pomembni in jih strokovna literatura citira. Pri raziskavah je ugotovil optimalne sestave žilinder z barijevim oksidom za dobro in hitro razžveplanje in dobro tekočnost žilinder. Te raziskave lahko smatramo za prispevek k znanosti na področju metalurških žilinder, istčasno pa pomenijo tehten prispevek k tehnologiji predelave vareskih rud. To dejavnost uspešno nadaljujejo na Metalurškem inštitutu in FNT še danes.

S prihodom prof. Rekarja na fakulteto za rudarstvo in metalurgijo leta 1946 je začel študij železarstva in tehnologije jekla na odseku za metalurgijo. Njegove

na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, na odseku za metalurgijo v Ljubljani. Takoj po diplomu se je zaposlil v Železarni, postdiplomski študij pa je končal leta 1973.

Njegovo delovno področje zajema dejavnosti za razvoj fino obdelovalnih jekel in razvoj jekel za masivno plastično oblikovanje. Na področju obdelovalnih jekel predstavlja zadnji dosežek ravno uspešna uvedba svinčevih jekel v proizvodni program kvaliteten jekel Železarn. Sedanja njegova delovna zadolžitev je — vodja projekta za okrogle profile (predelava jekla) v okviru razvoja 114 veje. Tako se je njegovo ozko delovno območje, na katerem je začel pred leti, razširilo na zelo široko področje.

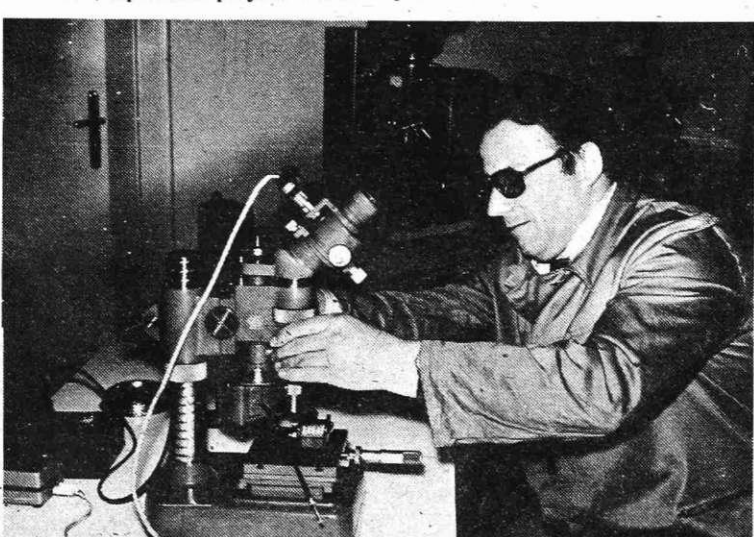
Problem svinčevih jekel, nam je dejal v razgovoru, je bil že dolgo prisoten, s konkretnimi raziskovalnimi dejavnostmi pa smo pričeli leta 1968. Pred nami sta bili namreč samo dve izbiri: ali kupiti v tujini zelo drago licenco za izdelavo svinčevih jekel, ali da se sami lotimo te naloge. Odločili smo se za slednje in sicer, da se naloge lotimo timsko, da pri tej nalogi sodeluje eden, ki se ukvarja s problematiko izdelave jekel, drugi pa z vprašanjem predelave in plasmaja na tržišče. Prevladalo je spoznanje, da se le taka dvojica lahko loti problema in ga tudi reši. Tako sva nalogo sprejela z inž. Arhom. Poudarjam, da je v tem primeru šlo za izrazito timsko delo.

Začeli smo z nič, je nadaljeval inž. Razinger, morali smo izdelati vse sami, kajti v svetu je vsaka faza izdelave in predelave svinčevih jekel zaščitena s patentom. Te naloge se je približno istočasno lotilo tudi več drugih socialističnih držav — SSSR, ČSSR, DDR in Madžarska. Po tem, kar nam je znano iz literature, imamo danes v naši železarni celo malenkostno prednost pred temi državami. V vseh teh državah so namreč spoznali isto kot pri nas, da je treba z lastnim raziskovalnim delom priti do rezultata. Kvaliteta našega svinčevega jekla, ki ga danes izdelujemo s pomočjo naprave, ki sva jo izdelala z inž. Arhom, je popolnoma enakovredna zahodnim jeklom, čeprav imajo tam že daljšo tradicijo pri izdelavi tega.

Za našo železarno je to izredno pomembno, čeprav imamo na področju izdelave kvalitetnih palicastih jekel dolgoletno tradicijo in ugled na jugoslovanskem trgu. Na tem pa je vedno večja konkurenca in smo prisiljeni izvršiti določeno specializacijo svojega kvalitetenega programa in to se vidi ravno v specializaciji na področju obdelovalnih jekel, to so avtomatna jekla in ogljikova ter nizko legirana konstrukcijska svinčeva jekla za potrebe predelovalne industrije. Za našo družbo in za naša stabilizacijska prizadevanja so namreč izredno pomembni stroški obdelovanja z obrezovanjem, ker so le-ti zelo veliki. Tako z uvajanjem boljše obdelovalnega materiala, kot so svinčeva jekla, direktno posegamo v ekonomiko proizvodnih procesov predelovalne industrije. S tem so se tudi spremenila razmerja med predelovalno industrijo in med nami, kajti obdelovalni stroški so pri svinčevih jeklih znatno nižji, zato tudi stalno narašča povpraševanje po svinčevih obdelovalnih jeklih. Ker je to tudi prispevek k stabilizaciji našega gospodarstva, smo predvsem zainteresirani, da ga čimveč plasiramo na domače tržišče, čeprav je zanj zainteresiran tudi zunanji trg. Samo v ilustracijo navedam, da Iskra Kranj že v veliki meri vključuje svinčeva jekla v svojo proizvodnjo.

Naše nadaljnjše intenzivno raziskovalno delo, je zaključil najin razgovor inž. Razinger, je usmerjeno v razvoj jekel za masivno plastično preoblikovanje, s tem pa smo tudi v korak s hitrim razvojem naše predelovalne industrije oziroma naših potrošnikov.

MAG. DIPL. INŽ. ANTON RAZINGER, je bil rojen pred 38 leti na Jesenicah v delavski družini. Osnovno šolo in gimnazijo je končal na Jesenicah, diplomiral pa je leta 1960

Mag. dipl. inž. Anton RAZINGER

Dipl. inž. Jože ARH

DIPL. INŽ. JOŽE ARH, je bil rojen pred 44 leti v Mošnjah, kjer je tudi obiskoval nižje razrede osnovne šole, osnovno šolo pa je zaključil v Radovljici. Po končani osnovni šoli se je vključil v vajasno šolo naše železarne, potem pa nadaljeval šolanje na srednji tehnični šoli — metalurški oddelek v Ljubljani in diplomiral na Metalurški fakulteti v Ljubljani. V železarni je zaposlen od leta 1958 in sicer je najprej delal kot asistent v martinarni, od leta 1961 dalje pa je na raziskovalnem oddelku.

Med dvema možnostima, ali se odločiti za odkup drage licence za izdelavo svinčevih jekel v tujini, ali ubrati lastno pot, smo se odločili v Železarni za lastno pot, je pričel najin razgovor inž. Arh. Takrat smo imeli nekaj izkušenj z dodajanjem prašnatih materialov in tako smo se lažje lotili naloge izdelave priprave za dodajanje svinca pri izdelavi ali vlivanju svinčevih jekel. S temi skromnimi izkušnjami smo upali na uspeh, čeprav so lastnosti svinca povsem drugačne. Seveda pa je tudi značaj naprave s katero je treba svinec dodajati drugačen. Bistvo dela pri tej napravi, ki bo patentirana, je, da smo izkoristili lastnosti prašnatga svinca, kar pomeni velika teža in dobra tekočnost. Ko se je porodila ideja kako naj taka naprava izgleda, ni bilo več težko. Seveda pa je pot do ideje najtežja pa tudi najdaljša. Kajti naprava za dodajanje svinca s prejšnjimi podobnimi napravami nima nobene sorodnosti.

Vsi deli in celotna naprava, je nadaljeval inž. Arh, je bila izdelana v naših delavnicah. V dobrih dveh letih smo tako prišli do take naprave, ki je industrijsko uporabna in ki je bila lani že izvedena, ko smo pričeli z izdelavo svinčevih jekel oziroma s poskusno proizvodnjo. Prve preizkuse smo delali na zelo enostavnih napravah na raziskovalnem oddelku, ko pa smo bili prepričani, da bo naprava delovala, smo nadaljevali s poskusi na ASEA električni peči, ker imamo tam že vgrajeno odprševalno napravo. To je bila tudi naša srečna okoliščina, kajti odprševalne naprave, ki so izredno drage, iz varstvenih razlogov zaposlenih morajo biti, tam pa smo jo že imeli. Podaljšali smo samo cevovod in napravo za odsevanje plinov. Ta okoliščina nam je omogočila, da smo v zelo kratkem času pričeli s poskusi oziroma poskusno proizvodnjo. Pri izdelavi svinčevih jekel je namreč najbolj važna delovna varnost zaposlenih, ker so pare svinca strupene. Meritve, ki smo jih vršili od vsega začetka so pokazale, da odsevalna naprava odlično deluje in da je vsebnost svinca v neposredni okolici daleč pod dovoljeno mejo, ki velja za osemurno neprekinjeno obratovanje, naše delo pa traja pri enem šaržu le okrog 40 minut, tako so v

osmih urah ljudje izpostavljeni pri nas največ 80 minut, to je pri dveh šaržih. Nabaviti moramo le še filter za lovljenje par, ki jih odsevala naprava, da bo popolnoma izključen vpliv na zunanjo okolico, čeprav je v današnjem modernem času več možnosti za zastrupitev na cesti, ker avtomobili stalno iz svojih izpušnih cevi bruhajo svinec, je zaključil najin razgovor inž. Arh.

Dipl. inž. Arh je v raziskovalnem oddelku vodja projekta za proizvodnjo jekla in se trenutno ukvarja izključno s prenosom tujih licenc v našo proizvodnjo. Ko človek tako presoja pomembnost iznajdbe obeh nagrajencev, ob izredno dragih licencah, ki jih kupujemo v tujini, šele začne pravilno vrednotiti njuno delo.

Oba nagrajenca sta ob zaključku našega razgovora izrekla priznanje in zahvalo sodelavcem elektro jeklarne, predvsem delavcem v livni jami in vsem, ki so jima kakorkoli pri izvedbi naloge pomagali. Poudarila sta, da je priznanje, ki sta ga prejela, priznanje vsemu delovnemu kolektivu.

Srečno naključje, na katerega smo tudi ostali železarji ponosni, je, hotelo, da so vsi trije nagrajenci že ob stoletnici naše železarne prejeli priznanje delovnega kolektiva Železarn in da so se pri Kidričevih nagradah, sicer v različnih razredih, ponovno srečali profesor inž. Rekar in dva njegova študenta, ki sta oba pri njem diplomirala.

VSEM TREM NAGRAJENCEM NASE ISKRENE ČESTITKE Z ŽELJO ŠE NADALJNJIH USPEHOV PRI RAZISKOVALNO IZNAJDELSKI DEJAVNOSTI.

V zadnjih petih letih je kar šest članov delovnega kolektiva Železarn prejelo priznanja iz sklada Borisa Kidriča. Leta 1970 so bili to: dipl. inž. Vladimir SENCAR, dipl. inž. Božo BARTELJ in dipl. inž. Bogdan BABSEK, leta 1973 se jim je pridružil dipl. inž. Božidar BRUDAR, letos pa še dipl. inž. Jože ARH in mag. dipl. inž. Anton RAZINGER. Vsi so prejeli Kidričeve nagrade za iznajdbe in izpopolnitve, kar nedvomno predstavlja lepo priznanje vsem nagrajencem za njihovo ustvarjalno delo pa tudi delovnemu kolektivu Železarn.

Železarski globus

ŠVEDSKA

Britanska družba DAVY Ashmore International bo gradila nove kisikove konverterje na Švedskem. Tako bodo v železarni Stora Kopparberg iz Faluna zgradili nov 30-tonski kisikov konverter. Za železarsko družbo Surahmarns Bruk pa bodo opremili s kisikovimi konverterji novo železarno. Ta železarna bo pričela redno obratovati v letošnjem letu.

Jeseniški novatorji učinkovitejši od mariborskih

(Nadaljevanje s 1. strani)

akte, ki določajo vse v zvezi s pravicami in dolžnostmi avtorjev tehničnih izboljšav, vendar so rezultati kljub temu slabi. Samo dobro izdelan pravilnik še ne pomeni zadosti! Uspešnost vsake dejavnosti je odvisna šele od njene organizacije. Oblike in postopki organizacije pa morajo biti usklajeni z vrsto in obsegom dejavnosti. Inventivna dejavnost mora imeti vključene tudi organizacijske delovne operacije, ki se nanašajo na usklajevanje celotne dejavnosti, njeno uresničitev in ugotavljanje učinkovitosti realizacije. Vsaka organizacija je v bistvu umetna tvorba, ki teži k dezorganizaciji, v kolikor nismo sposobni vzdrževati postavljenega

ravnovesja. Zato mora biti ena najvažnejših nalog organizatorjev inventivne dejavnosti, da iščejo najustreznejše organizacijske oblike, da spremljajo, vzdržujejo in dopolnjujejo organizacijo in ustvarjajo ugodne pogoje za motivacijo, kar sili delovne ljudi k iskanju novih in boljših tehničnih in tehnoloških rešitev.

Zato organizacije inventivne dejavnosti ne smemo prepuščati dobri volji entuziastov in amaterjev, ki občasno, vendar premalo načrtno delajo na tem področju. Če bo Mariborčanom uspelo vzpostaviti tako organizacijo inventivne dejavnosti v podjetjih, ki bo slonela na samoupravnih organih, povezanih s strokovno službo, bodo uspehi prihodnja leta sigurno boljši. T. S.

Samoupravni organi v preteklem tednu

TOZD Talilnice

8. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Enajstega aprila je bila 8. seja odbora za dohodek in nagrajevanje TOZD Talilnic, ki jo je sklical predsednik dipl. inž. Miloš Piščanec. Na seji so razpravljali o osebnem dohodku v mesecu marcu in analizirali doseganje faktorja učinka v prvem četrtletju 1974.

Uvodoma je tov. Malej iz SEOP obrazložil formiranje OD za mesec marec, ki je zaradi večjega števila ur in dobre proizvodnje višji od februarskega. Odbor je višino OD potrdil v realnih mejah.

V nadaljevanju je podal analizo doseganja faktorja učinka v prvem četrtletju letošnjega leta tov. Kelih. Iz analize je razvidno, da so bili vsi obrati v predpisanih mejah. Odstopa le obrat martinarna, ker ni imel notranjih rezerv in se je držal še v

tistih mejah kot so veljale ob sprejetju sistema nagrajevanja. Na tej

TOZD Hladna predelava

8. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

V sredo, dne 10. aprila, je bila 8. seja odbora za dohodek in nagrajevanje TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Anton Klemenc je za sejo pripravil naslednji dnevni red: pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, obravnava doseženega osebnega dohodka v mesecu marcu in reševanje prošelj ter razno.

Direktor TOZD, dipl. inž. Vičar je podal pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, iz katerega je bilo razvidno, da so bili vsi sklepi izvršeni. Poleg tega je odboru posredoval tudi odgovor kadrovskega sektorja na sklep 5. seje odbora, ki se nanaša na zahtevo, da se tistim zaposlenim, ki delajo prek 42-urne tedenske delovne obveznosti zaradi potreb podjetja, ne upošteva ta osebni dohodek pri odmeri davka na dohodek in pri priznavanju otroških dodatkov. V tem odgovoru kadrovskega sektorja sporoča, da take zahteve v Železarni ne moremo uresničiti, ker se obdavčenje dohodka določa z republiškim zakonom. Ravno tako je v republiki enotno določen cenazus za pridobitev pravice do otroškega dodatka. Družbenopolitičnim organizacijam Železarn in kadrovskemu sektorju je problematika poznana in je bila posredovana tudi republiškim sekretarju za delo. Meja neobdajljivega skupnega dohodka je sicer dvignjena, ni pa še rešeno vprašanje obdanih postavk. Povišani so tudi otroški dodatki, medtem ko še ni rešeno vprašanje cenazusa za pridobitev pravice do otroškega dodatka. Odgovorna služba in sindikalna organizacija v Železarni skušata prikazati te probleme odgovornim forumom.

O gibanju osebnih dohodkov v mesecu marcu po obratih in TOZD kot celoti, je poročal tov. Stanko Malej iz SEOP. Iz podatkov je bilo razvidno, da so vsi obrati, razen elektrodne, dosegli višji osebni dohodek kot v mesecu februarju, in sicer:

	v februarju din/os.	v marcu din/os.	din
vodstvo hl. pr.	3.302	3.379	+ 77
hl. valjarna	2.619	2.676	+ 57
žičarna	2.251	2.621	+ 30
profilarna	2.378	2.506	+ 128
vratni podboji	2.139	2.489	+ 350
jeklovlek	2.424	2.485	+ 61
elek. obrat	2.169	2.121	- 48
žebeljarna	2.200	2.223	+ 23

seji je odbor sprejel sklep, da se za martinarno konstanta za izračun faktorja učinka spremeni z 1.15 na 1.20, in sicer za toliko časa, dokler se ne uvede v formulo vpliv asortimenta.

V zadnjem delu seje so obravnavali tri prošnje za dodelitev stimulacijskega dodatka. Dve prošnji so ugodno rešili, medtem ko je bila tretja zaradi neizpolnjevanja pogoja 6. točke pravilnika glede delovnega staža, zavržena. Kub

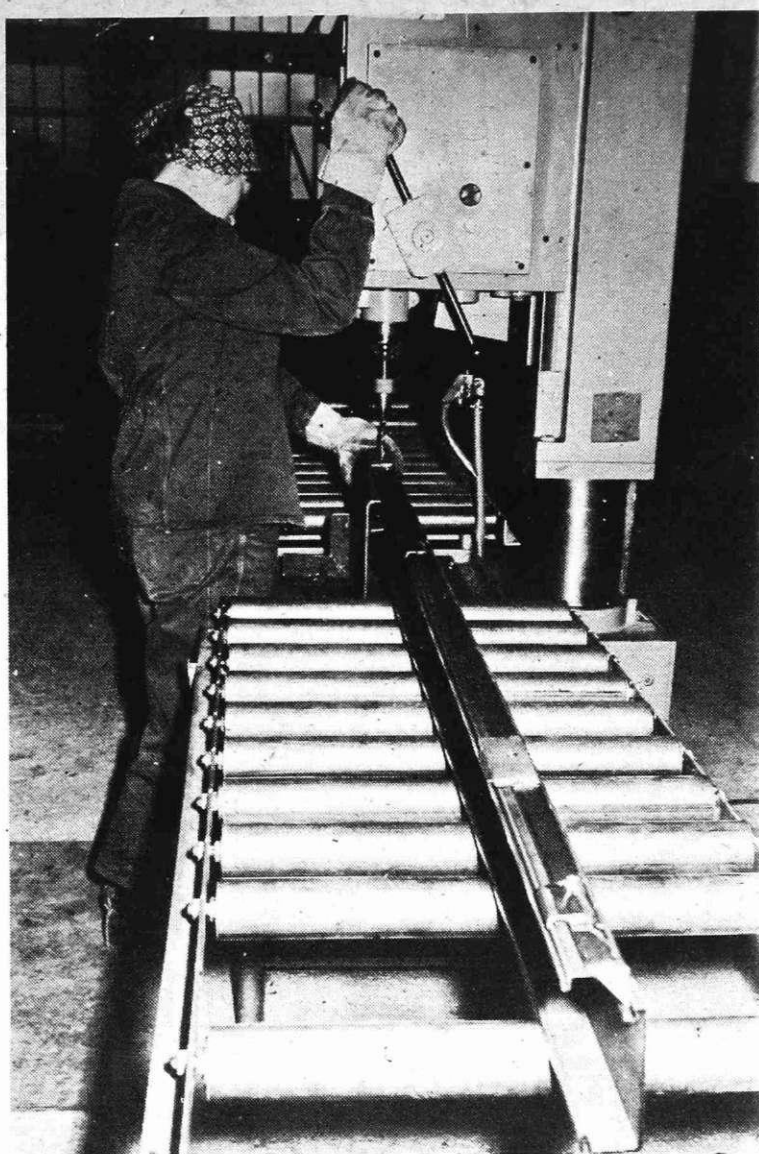
Ta osebni dohodek pa je bil dosežen ob naslednjem številu plačanih ur:

	v februarju ur/os.	v marcu ur/os.
vodstvo hlad. predel.	178.4	185.5
hladna valjarna	183.0	191.3
žičarna	183.0	188.3
profilarna	180.4	188.4
vratni podboji	178.9	187.5
jeklovlek	178.8	187.6
elektrodni	180.8	186.7
žebeljarna	175.6	186.4

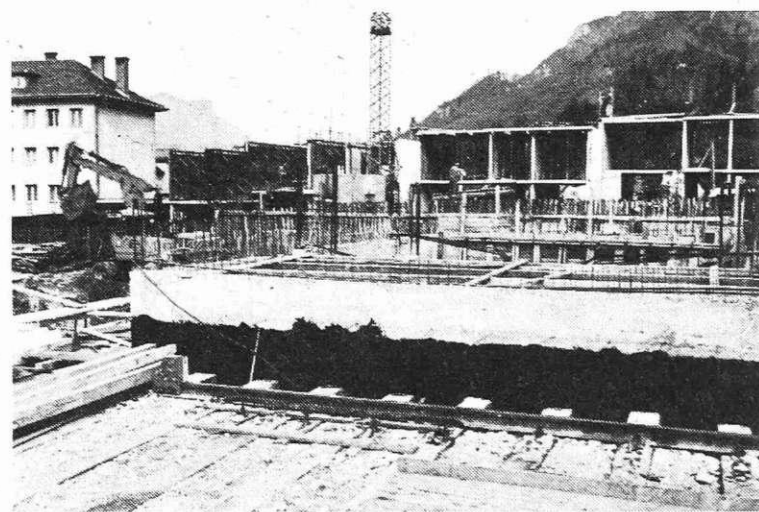
Izpolnitev operativnega programa za mesec marec 1974 in višina pripadajočega procenta stimulacije pa je v obratih TOZD Hladna predelava naslednja:

	% izvršitve	% stimulacije
hladna valjarna	106.5	9
žičarna	102.8	8
profilarna	104.7	8
vratni podboji	103.4	8
jeklovlek	103.4	8
elektrodni obrat	98.1	6
žebeljarna	101.2	7
vodstvo hladne predel.	103.1	8

Elektrodni obrat ni dosegel operativnega programa zaradi pomanjkanja surovin (jedavec, lesna moka in FeMn) in zaradi zakasnele montaže novih naprav. Zaradi teh razlogov je bila izvršena korekcija. Z izvršeno korekcijo se je odbor strinjal in jo tudi potrdil. Na koncu seje je odbor obravnaval še vloge obratovodstva žičarne in jeklovleka za priznanje stimulacije. J. A.

Iz obrata kovinskih vratnih podbojev

Temelji za bivalnico monterjev nove hladne valjarne na Beli

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

TOZD Talilnice

PLAVŽ — SDS plavž IV in rudarna IV ter apnenca sta imeli sestanek 14. aprila. Brez pripomb so vzeli na znanje predlog samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu v TOZD. Za podpisnika samoupravnega sporazuma so predlagali tov. Zgonca iz apnenca. K predlogu delitve sklada skupne porabe in združevanja skupnih sredstev za leto 1974 pripominjajo, da je namenska odobritev plačanih dopustov prevelika, prav tako je preveliko tudi nesorazmerje med posameznimi koristniki. Predlagajo, naj bi delavcem pri pečeh ob težjih delih (remont), zahladitve ter menjava vetrnih šob, odobrili mleko.

11. aprila so se sestale SDS Kokalj, Brgant in Pogačar. Vsi prisotni so glasovali za predlog samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu in za predlog delitve sklada skupne porabe. Navzočih je bilo 33 delavcev. Za podpisnika samoupravnega sporazuma je bil izvoljen tov. Brgant. Obratovodja inž. Sketa je odgovarjal na vprašanja postavljena na prejšnjem sestanku glede nabave surovin in povečane proizvodnje ter o možnostih za povečanje plačilnih skupin. Potrebno je razumevanje, kajti vse naenkrat ne bo možno rešiti. Dotok sredstev namenjenih sindikalni organizaciji 0,036 odstotka je tako majhen, da komaj zadostuje za dodelitev denarne pomoči sodelavcem. Zanima jih zakaj še ni rešeno vprašanje beneficiranega staža za drugega vodovodnega instalaterja.

TOZD Valjarne

JAVORNIK I — 11. aprila je imela sestanek SDS Zupan v adjutaziji. Razpravljali so o sindikalni listi in menili, da je skrajni čas, da bo le ta realizirana. K predlogu samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu niso imeli pripomb. Strinjali so se tudi s predlogom delitve sklada skupne porabe in združevanja sredstev. Informirani so bili še o sklepih sprejetih na seji delavskega sveta TOZD in na sejah posameznih odborov. Želijo da bi odbor za dohodek in nagraje vanje čimprej odobril predlagano stimulacijo.

ADJUSTAŽA BLUMING — SDS Lazar je imela sestanek 6. aprila. Seznanjeni so bili s podatki o izpolnjevanju plana v februarju. Plan odprave izdelkov je bil izpolnjen z 88 odstotkov kar je tudi vplivalo na predčasno ustavitve potisne peči. Tudi izplen je bil manjši za 1,2 odstotka. Z delovno in tehnološko disciplino niso zadovoljni. Delavci prezgodaj zapuščajo delovna mesta in prepozno prihajajo na delo, podaljšujejo pa večkrat tudi čas odreja za malico. Disciplino bo treba izboljšati in posvetiti več pozornosti strojem. Poraba zaščitnih sredstev je prevelika.

SDS Podlipnik se je sestala 6. aprila. Informirani so bili o izpolnjevanju plana odprave izdelkov ter o izplenu, ki ni bil zadovoljivo dosežen in ima precejšen vpliv na skupne stroške v oddelku. Obširneje so obravnavali delovno in tehnološko disciplino, ki ni na ustreznih ravni. Proti delavcem, ki ne upoštevajo disciplino bo treba ustrezno ukrepati.

Povečati bo treba proizvodnost na brusilnih strojih, izboljšati izplen. Znova opozarjajo na delovno disciplino, vzdrževanje naprav, še posebno brusilnih strojev in na obvezno uporabo zaščitnih sredstev. Kvalitetno čiščenje polizdelka naj bo stalna skrb vseh zaposlenih.

8. aprila se je sestala SDS Bagudič. Pri izpolnjevanju planskih nalog so imeli objektivne težave na brusilnih strojih in precejšnji odstotek zastojev. Omenjali so tudi subjektivne vzroke in sicer: zamujanje, neracionalno koriščenje delovnega časa, neustrezno delo pri strojih. Brusilci se pritožujejo, ker stroji niso dobro vzdrževani, vendar bi se morali tudi sami zavedati, da morajo skrbeti za pravilno čiščenje in mazanje. Isto velja tudi za žerjave, medtem ko je treba glede zastojev in čakanje na vzdrževalce pravočasno javiti delovodju. Izplen bo treba izboljšati, ugotavljajo pa precej jeklarskih napak na polizdelku. Razpravljali so še o varstvu pri delu ter o stroških za leto 1973 in za januar 1974. Stroški so večji od planiranih pri potrošnji materiala. Seznanjeni so bili še s sklepi seje delavskega sveta, glede regresov in izplačila nagrad jubilarantom ter ostalim članom kolektiva.

8. aprila je imela sestanek tudi SDS Erjavc. Delovna disciplina ni najboljša, odrejenih nalog ne izpolnjujejo, proizvodni stroški pa tudi naraščajo. Ob večjem prizadevanju vseh zaposlenih bo treba zmanjšati stroške in izboljšati izplen. Z delom vzdrževalcev niso zadovoljni, ker delo opravijo površno in samo začasno. Pri flemarskem stroju je velika zaprašenost in prav tako v celotnem delovnem prostoru.

TOZD Hladna predelava

JEKLOVLEK — SDS Arnež v brusilnici je imela sestanek 10. aprila. K predlogu samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu v TOZD Hladna predelava niso imeli pripomb. Za podpisnika samoupravnega sporazuma je bil izvoljen tov. Hasanbegović.

vič. Delno so se strinjali s predlogom delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev. Pripombe so imeli glede jubilejnih nagrad in menijo, da naj tudi v prihodnje ostane v veljavi pravilnik, ki je bil sprejet leta 1971. Brusilci in ravnalci palic so bili informirani glede reklamacij. Zavzemali so se za bolj odgovorno izpolnjevanje odrejenih nalog.

SDS Bizjak v adjutaziji je imela sestanek 10. aprila. Seznanjeni so bili s predlogom samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu v TOZD Hladna predelava in združevanju namenskih sredstev za leto 1974. Zaposlene žene in matere naprošajo obratovodstvo naj uredi tako, da bi dneve v soboto popoldne lahko prenesli na kako drugo soboto in bi bile zaposlene samo na dopoldanski izmeni.

ŽEBELJARNA — SDS Mikula v zavijalnici je imela sestanek 15. aprila. Sprejet je bil samoupravni sporazum o varstvu pri delu, ter predlog delitve sklada skupne porabe za leto 1974. V vsklajevalni komisiji bo sodeloval Peter Simonetič. Razpravljali so še o ustanovitvi samoupravnega interesne skupnosti za železniški in luški promet. Seznanjeni so bili tudi s pripombami delovne grupe v Železarni. Strinjali so se tudi z vsebino okrožnice glavnega direktorja glede vzdrževanja strojev. V žebeljarni naj bi čimprej dobili kvalitetnejše stroje ter naprave, da bi odpravili ropot.

SDS Globočnik je imela sestanek 11. aprila. 21 članov SDS je glasovalo za predlog samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu TOZD Hladna predelava. Razpravljali so še o predlogu delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev za leto 1974. Sindikalna lista naj bi z ozirom na kriterije in merila veljala za vse TOZD v Slovenskih železarnah. Strinjali so se tudi z informacijo o ustanavljanju samoupravnih interesne skupnosti za železniški in luški promet.

SDS Piber je imela sestanek 12. aprila. O samoupravnem sporazumu o varstvu pri delu je razpravljalo 14 članov kolektiva. Pripomb niso imeli. Brez pripomb so vzeli na znanje tudi predlog delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev za leto 1974. Pripombo so imeli le k predlogu za ustanovitev samoupravnega interesne skupnosti za železniški in luški promet. Ponovno vprašujejo zakaj niso prejeli odgovora na vprašanje o beneficiranem stažu.

HLADNA VALJARNA — SDS Jereb je imela sestanek 9. aprila. Poleg članov SDS so bili na sestanku prisotni še obratovodja inž. Kavčič, asistent inž. Jamar ter varnostni tehnik inž. Kobentar. Inž. Kavčič je povedal, da bodo po vsej verjetnosti že v maju v obratu valjarne žice namestili škarje za avtomatično rezanje koncev kolobarjev žice in bodo tako za okrog 90 odstotkov zmanjšali izmeček. V bližnji prihodnosti bodo napravili podest, da bodo delavci lahko varno nakladali odpadno železo na kamione. Obravnavali so še nekatere druge probleme, ki se nanašajo na nakladanje materiala. Ob koncu sestanka je bilo predlagano, naj bi dosežanje prahotesne obleke v normativu zamenjali s protikislinskimi oblekami.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seja konference ZMS TOZD Hladna predelava

V četrtek, dne 11. aprila, smo se člani konference zbrali na drugi seji. Seje so se udeležili kot gostje še Pavel Lotrič iz kadrovskega sektorja in predstavniki obratovodstva, ZK, OK ZMS in predsednik TK ZMS.

Sejo smo sklicali z namenom, da se mladi seznanimo s stanovanjsko problematiko v Železarni in z reševanjem le-te. Zato smo na razgovor povabili tov. Lotriča, ki nas je seznanil z reševanjem stanovanjskega vprašanja v Železarni. Z zanimanjem smo sledili njegovemu izvajanju o potrebnem številu stanovanj do leta 1976, načinu zbiranja finančnih sredstev, pravilniku o urejanju stanovanjskih vprašanj in sistemu točkovanja.

Za vse nas je bila nekaj novega ugotovitev tov. Lotriča, da smo se znašli v položaju, ko sredstva za izgradnjo stanovanj so, manjka pa v naši občini gradbene operativne. Po končanem izvajanju smo postavili nekaj vprašanj v zvezi z nepravilno zasedenimi stanovanji in o občinskem solidarnostnem skladu.

Mladi smo se s tem razgovorom prepričali, da je v naši železarni že veliko narejenega pri reševanju tega problema, ki še kako zadeva tudi nas mlade.

Ob zaključku te točke smo sprejeli dva sklepa:

1. Mladi v Železarni smo primorani z obstoječim sistemom točkovanja čakati na stanovanje več kot pet let, kar pa je precej dolga doba. Zato predlagamo, da ustrezna služba prouči možnost, da se nam točke iz dobe čakanja na stanovanje vsako leto podvojijo.

2. V občini bo izdelan pravilnik o dodeljevanju stanovanj iz solidarnostnega sklada, zato mladi zahtevamo pravico, da sodelujemo pri oblikovanju tega pravilnika.

V nadaljevanju seje smo poslušali poročilo predsedstva o dosedanjem delu. Kratka ocena dela bi bila, da smo bili aktivni pri kandidiranju mladih v samoupravne organe, organe sindikata in v delegacijo TOZD za skupščino občine. Precej pozornosti smo posvetili tudi rekreaciji mladih in v ta namen organizirali več zelo uspešnih tekmovanj. Naša aktivnost bi bila lahko še večja, ko bi nam uspelo pritegniti čimveč mladih k našemu delu.

Ko smo si zastavili naloge do konca mandatne dobe, smo bolj upoštevali tista področja, kjer do sedaj nismo bili dovolj aktivni. Seznanili smo se tudi z našimi akcijami v okviru meseca mladosti.

Več aktivnosti bi bilo treba usmeriti v sodelovanje z JLA, drugimi mladinskimi aktivji v naši občini, spoznavanju naše Železarne in njene prihodnosti.

Na seji smo spremenili tudi sestav sekretariata in predsedstva. Razšli smo se z željami in obljubami, da do prihodnjega leta izpolnimo vse naloge, ki smo si jih zadali.

Franjo Kragolnik

Gojenci doma ŽIC v mesecu mladosti

Na praznovanje letošnjega meseca mladosti se pripravljajo tudi člani mladinskega aktiva v domu učencev

Železarsko izobraževalnega centra. V maju nameravajo izvesti dve večji akciji in sicer partizanski pohod ter kviz tekmovanje med vsemi gorenjskimi domovi.

Partizanski pohod bodo izvedli 11. maja in se ga bo udeležilo petdeset gojencev doma. Formirali bodo partizansko četo in se napotili po znanih partizanskih poteh v okolico Jesenic. Gojenci bodo na pohod povabili tudi nekaj jeseniških borcev, ki jih bodo med potjo seznanili z dogodki z NOB na področju naše občine. Kot posebno zanimivost naj omenimo, da bodo gojenci vzeli s seboj krompir in moko ter na kraju, kjer bodo postavili tabor, skuhali pravo partizansko »mešto«. Na kraju tabora bodo izvedli tudi kulturni program.

Druga akcija mladih v domu učencev bo kviz tekmovanje med vsemi gorenjskimi dijaškimi domovi pod naslovom Obramba in razvoj naše domovine. Za bogat kulturni program med kvizom bo poskrbel pevski zbor Jeklar in pihalni orkester Jeseniških železarjev. Uvodne besede o namenu takšnih tekmovanj bo spregovoril Ljubo Jasnič, predsednik republiške konference ZM Slovenije. J. R.

Kratke vesti

Pretekli teden je mlade delavce v naši občini obiskal Peter Zrinski, član komisije za družbenoekonomске odnose pri republiški konferenci ZMS. S člani predsedstva občinske konference mladih delavcev se je pogovarjal o dosedanjem delu in problemih konference, o nalogah v prihodnje ter o poteku akcije Mladi delavci pred kongresi.

Minuli petek so se na skupni seji člani kulturne komisije pri OK ZMS in predsedniki mladinskih aktivov največ pogovarjali o programu dela komisije v prihodnjih mesecih ter o pripravah na kulturni maraton, ki bo 1. in 2. junija. Sklenili so, da vsi mladinski aktivji za to množično prireditev mladih pripravijo čimveč zanimivih točk s kulturnega področja.

Člani vodstva občinske organizacije ZM so bili nemalo presenečeni, ko so izvedeli, da tudi v Javornškem rovtu že dalj časa deluje mladinski aktiv. Mladi v tem kraju so ga ustanovili povsem samoiniciativno in do danes brez kakršnekoli pomoči že izvedli nekaj akcij. Člani tega aktiva upajo, da bodo sedaj, ko so se povezali z OK ZMS, lažje nadaljevali delo ter uresničevali naloge, ki jih mladi generaciji nalaga ZM.

Sredi maja bo po dolgem času končno zopet izšel Informator OK ZMS Od aktiva do aktiva, ki bo v celoti posvečen praznovanju meseca mladosti.

Danes ob 17. uri bo v sejni dvorani skupščine občine Jesenice ustanovna seja mladinskega aktiva Plavž. Inicijativni odbor poziva mlade iz te krajevne skupnosti, da se današnje seje v čimvečjem številu udeležijo. J. R.

Kako deluje odbor šolske skupnosti na jeseniški gimnaziji

Na jeseniški gimnaziji že vrsto let deluje odbor šolske skupnosti, ki usmerja dijake k enotnemu delu in s tem izboljšuje odnose na šoli. Predsednica tega aktiva je Justa Zupan, dijakinja IV. letnika, ki si že vsa štiri leta prizadeva, da bi med dijaki na gimnaziji zavladala večja delavnost in zanimanje za politično življenje. V kratkem razgovoru nam je povedala:

Predsednica šolske skupnosti si že drugo leto. Kaj te je spodbudilo, da si sprejela to zahtevno nalogo?

»Ker že četrto leto obiskujem gimnazijo, so mi problemi dijakov dobro znani. Prav zato sem sprejela to nalogo, ker želim da bi med dijaki zavladala večja enotnost pri reševanju teh problemov.«

Marsikdaj slišimo, da dijaki niso dovolj delavni in da se ne zanimajo za politično življenje. Kaj ti misliš o tem?

»Če gledamo na posameznike, je ta trditev delno upravičena. Na splošno pa smo s političnimi dogodki dovolj dobro seznanjeni, saj redno prijemamo predavanja o aktualnih političnih dogodkih, ki so dobro obiskana. Mislim, da v celoti le nismo nezainteresirani za politično življenje in da je mnenje nekaterih posameznikov neupravičeno.«

Na gimnaziji že drugo leto sprejemate dijake v ZK. Kako se dijaki odzivajo na to?

»Lansko leto je bilo sprejetih v ZK nekaj več članov kot letos. Moje mnenje je, da bi se dijaki morali vključevati v ZK v večjem številu. Ti dijaki, ki pa so že v ZK, so pokazali dokajšnjo mero aktivnosti in zato zaslužijo vso pohvalo.«

Ali dobiš pri svojem delu pomoč s strani profesorjev?

»Vsekakor mi profesorji veliko pomagajo. Na vseh važnih sestankih sta prisotna prof. Krč in prof. Laharnar, ki nam dajeta nasvete in pomagata reševati probleme, prav tako pa mi veliko pomaga tudi ravnatelj prof. Škrlič.«

Kaj bi se po tvojem mnenju moralo izboljšati tako s strani profesorjev kot tudi s strani dijakov?

»Še vedno je med dijaki in profesorji čutili precejšnjo odtujenost, ki se kaže predvsem v nezaupanju in v različnih interesih. To nezaupanje poskušamo odpraviti, vendar pa nam to še ni povsem uspelo. Mislim, da je krivda na obeh straneh. Predvsem bi moralo zavladati večje razumevanje.«

Pika

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje... 8

Tito

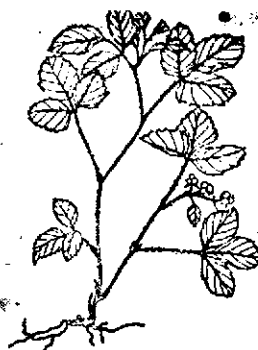
SKALNA ROBIDA (RUBUS SAXALITIS)

Raste v svetlih gozdovih, na posekah, pa tudi na meliških po vsej Sloveniji. Poznamo več vrst robid:

- sijezelena robida (RUBUS CAESIUS)
- nagubana robida (RUBUS PLICATUS)
- brestolistna robida (RUBUS ELMIFOLIUS)
- srhkostebelna robida (RUBUS HIRTUS)

Slika 23

Slika 24

Malinjak levo, desno robida

NAVADNI ŠIPEK (ROSA CANINA)

Do 300 cm visok, močno razrasel grm z velikimi, zakrivljenimi bodicami. Rožnato do beli cvetovi so veliki in prijetno dišeči. Cveti od maja do junija. Plodovi, ki dozore septembra ali oktobra, so ovalni in oranžno rdeče barve. Razširjen je po vsej Sloveniji.

Iz mladih listov in plodov kuhamo vitaminski čaj ali pa plodove predelujemo v marmelade, džeme in želeje.

- kimastoplodni šipek (ROSA PENDULINA)
- vednozeleni šipek (ROSA SEMPERVIVENS)
- njivski šipek (ROSA ARVENSIS)

Navadni repik levo, desno srčna moč

JEREBIKA (SORBUS AUCUPARIA)

Nižje do 10 m visoko drevo s pokončnimi vejami. Listi so pernatodeljeni. Majhni beli cvetovi cvetijo od maja do julija. Plodovi so viseče, do 1 cm velike, okrogle, rdeče jagode. Raste po gozdovih in grmovnatih mestih od nižin do nadmorske višine 1900 m po vsej Sloveniji.

Plodovi, ki dozorejo septembra ali oktobra, so sladko kisla, stega in grenkastega okusa. Nabiramo jih po prvi slani ali pozebi, ko izgube grenkobo. Uporabljamo jih za čaj ali predelujemo kot gozdno sadje v vitaminske koncentrate, marmelade, džeme, vendar večinoma mešamo z drugim sadjem.

MOKOVEC (SORBUS ARIA)

Grm ali drevo z gosto krošnjo, visoko do 10 m. Listi so 10 cm dolgi, okroglo jajčasti in neenako nazobčani. Beli cvetovi mokovca cveto maja in junija. Plodovi so pokončne, okrogle, svetlo rdeče do rdeče oranžne jagode. Raste raztreseno v toplih legah, večinoma na apnencu po vsej Sloveniji.

Kislo sladke, nekoliko moknate plodove, ki dozore v oktobru, nabiramo po prvi slani ali pozebi. Lahko jih jemo presne ali jih predelujemo mešano z drugim divjim sadjem. Uporabljamo jih tudi za hranljive kaše ali jih dodajamo moki za kruh.

Z enega drevesa lahko dobimo več kilogramov plodov.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Nekaj besed o Leninovi kritiki danes in pri nas

(Posebna izdaja teoretične priloge Komunist — febr. 1974)

Lenin je vsekakor najpomembnejši predstavnik ustvarjalnega marksizma, kar se jih je rodilo po Marxu in Engelsu. Oprt na dialektično materialistične temelje njune teorije in metode se je lotil velikih in v marsičem novih družbenih problemov svojega časa, konkretnih problemov mednarodnega delavskega gibanja, ki jih je odpiralo razdobje imperializma in prve zmagovite socialistične revolucije v Rusiji. Zato Lenin dandanes po pravici velja za velikega nadaljevalca prizadevanj, ki so zvezana z imeni Marxa in Engelsa, tisto, kar imenujemo leninizem, pa je postalo neločljiva sestavina sodobne marksistične misli. Brez te enotnosti je dandanes bržkone težko govoriti o zares avtentičnem in zares sodobnem marksizmu. Tudi Leninova misel predstavlja v našem času dragoceno teoretično in metodološko izhodišča za vsakogar, ki se hoče učinkovito spoprijeti s sodobnimi in v marsičem novimi problemi, kakršne je navrglo družbeno dogajanje zadnjih desetletij, in kakršne neprestano postavlja boj za socializem.

In vendar o Leninovem pomenu za sodobno marksistično misel še zdaleč vsi ne mislijo tako. Tudi pri nas ne.

Marsikdaj se v naši publicistiki pojavljajo sestavki, katerih pisci skušajo razvrednotiti Lenina in njegovo delo, ga postaviti »zunaj mitov«, dostikrat pod pretvzgo, da gre zgolj za filozofska

nesoglasja. V resnici meri to pisanje navadno dosti dalj, na marksizem sam, na njegovo dialektično, na materializem zasnovano teorijo in metodo, brez katerih si v sodobnem duhovnem svetu res ne moremo predstavljati nobenega prizadevanja, ki bi lahko veljalo za marksistično.

Ob tej priložnosti se ne nameravam obširneje zaustavljati pri nesmislih, kakršne nam je naš »čisti filozof« Ivan Urbančič natvezil v svojem spisu Leninova »filozofija« ali imperializem. Že naslov sam nam zbudi dvom o resnosti piščevih prizadevanj, ki bi jih lahko že najbolje označil z njegovim lastnim izrazom: intelektualno verženje. Urbančiča zanima, kaj se skriva pod tistim, kar on imenuje »vnanje plasti banalne Leninove zgolj razredno bojne ideologije«. »Premislek« ga pripelje do sklepa, da je »bistvo leninske dialektike volja do gospodovanja v njeni zahtevi po brezpogojnosti in brezmejnosti«, se pravi »imperializem v izvornem pomenu te besede«.

Toda medtem ko Urbančič pripisuje tako pojmovani imperializem vsemu dialektičnemu in historičnemu materializmu, »od Marxa in Engelsa do Lenina«, se je večina Leninovih kritikov pri nas odločila za drugačne prijeme. Ti prijemi sicer niso pretrpano izvirni, so pa dovolj skupni našim »novim« interpretom Marxa in Lenina, pa naj se prištevajo k frankfurtsko-novohelgovski, freibursko-heideggerjevski ali h kaki drugi šoli »sodobne, večidel buržoazne« marksologije. Gre predvsem za trganje Lenina od Marxa, za dokazovanje, da se Marxova izvirna misel bistveno loči od Leninove, kakor se loči tudi od Engelsove. Mimogrede rečeno, na račun takega razdvajanja Marxa in Engelsa sem ob neki priložnosti že napravil nekaj kritičnih pripomb, ki skoraj v celoti veljajo tudi za podobno početje v zvezi z Leninom.

V zvezi s temi in podobnimi prizadevanji bi omenil zagrebškega filozofa Gaja Petroviča, ki trdi, da je Marx svojo filozofijo utemeljil v znanih »Pariških rokopisih« iz leta 1844, in sicer kot naturalizem-humanizem, kot »filozofijo prakse«, s katero je presegel tradicionalno protislovje med materializmom in idealizmom. Tu je treba iskati vire avtentičnega, pravega marksizma, ki da sta se mu Engels in Lenin tako močno oddaljila. Po mnenju našega filozofa Marx sploh ni bil materialist, še manj pa dialektični materialist. Takole pravi:

»Pod nazivom »Marxova filozofija« pa dostikrat naletimo na pojmovanje, ki ga ustrezneje označujejo kot »dialektični materializem«, na pojmovanje, ki so ga razvili Engels, Plehanov in Lenin, med obema svetovnimi vojnoma ga je dalje obdelala vrsta sovjetskih filozofov in končno ga je v poenostavljeni obliki kanoniziral Stalin.«

Na drugem mestu takole nadaljuje to svojo misel: »Materialistična« teza dejansko počiva na dualistični predpostavki, na priznanju načelne delitve vsega obstoječega na duh in materijo... Za Marxa je bil duh mogoč samo kot človeški duh, človeka pa ni jemal kot kombinacijo materije in duha, marveč kot enotno bitje prakse. Glavni filozofski problem za Marxa ni bil odnos materije in duha, marveč odnos človeka do sveta. Tudi teorija odraza, ki jemlje človeka kot pasivnega opazovalca objektivno danega, gotovega in od človeka kot svobodnega in ustvarjalnega bitja, ki z lastnimi silami izpreminja ter ustvarja samega sebe in svoj svet.«

In končni zaključek lahko preberemo v zborniku, ki je pod naslovom »Revolucionarna praksa, Sodobni jugoslovanski marksizem« izšel v nemščini in v katerem najdemo še prispevke Rudija Supeka, Miladina Životića, Svete Stojanovića, Milana Kangrga in drugih naših »avtentičnih marksistov«.

Borci NOB občine Jesenice protestirajo

Na seji predsedstva občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice, v četrtek, 11. aprila, so med drugim obravnavali tudi noto italijanske vlade, v kateri znova oživljajo omejitve zahteve do nekdanje cone B. Zvezi združenih borcev NOV Slovenije so poslali pismo, v katerem se v imenu 2000 borcev in aktivistov NOV naše občine pridružujejo splošnim protestom vseh jugoslovanskih narodov. V njem poudarjajo, da so pripravljeni, če bo treba, ponovno prijeti za orožje in se tudi žrtvovati v boju za sleherno ped našo zemljo, za katero smo plačali velik krvni davek.

Z ogorčenjem so sprejeli tudi izjavo avstrijskega zunanjega ministra dr. Kirschlagerja, s katero zanika prisotnost partizanskih enot na avstrijskem Koroškem. Na seji so sprejeli tudi protestno pismo, ki so ga skupaj s protestom dveh nekdanjih koroških partizanov poslali ambasadi republike Avstrije v Beograd. Pismo objavljamo v celoti:

Predsedstvo zveze združenih borcev narodnoosvobodilne vojske Jesenice, ki združuje člane severnega dela Gorenjske in vključuje tudi koroške partizane našega območja, odločno protestira proti izjavi zunanjega ministra dr. Kirschlagerja, ki zanika prisotnost partizanskih enot na Koroškem.

Ob tem ugotavljamo, da gospod minister dr. Kirschlager zelo slabo pozna razmere v letih, ko je bila zasedena oziroma priključena Avstrija k velikemu nemškemu Reichu.

Dolžni smo opozoriti na sledeča dejstva, kar bi morala današnja avstrijska vlada še posebej upoštevati.

Hitler je s pomočjo fašističnih pripadnikov Avstrije že leta 1942 ukinitel mejo med bivšo Avstrijo in Jugoslavijo.

Mnogi državljani Avstrije so se po Hitlerjevi zasedbi umaknili v Jugoslavijo, od koder so skupno z nekaterimi pripadniki narodnoosvobodilnega gibanja iz Slovenije in še posebej z našega območja že v letu 1942 pristopili k organiziranju protifašističnega gibanja na Koroškem in celo dalje v severnem območju Avstrije.

Eden prvih organizatorjev z našega območja in koroški rojak Matija Verdnik-Tomaž, je že v letu 1942 organiziral prve odbore protifašističnega gibanja v okolici Bistrice v Rožu in tako omogočil izvedbo večjih vojaških akcij v maju leta 1943, ko je bilo rešeno tudi večje število zapornikov — mladincev iz Ukrajine, ki so bili na prisilnem delu v Bistrici. Ob tej priliki so partizani uničili tovarno akumulatorev in izvedli še več drugih pomembnih vojaških akcij.

Od tedaj dalje so bile akcije partizanov zoper nemške okupatorske enote in njihove komunikacije vedno pogostejše.

Vse več je bilo partizanov severno od Karavank in vedno nove partizanske enote so bile formirane na območju Koroške, katerih jedro so bili borci iz same Koroške in tudi iz Gorenjske.

Da so bili partizani prisotni na Koroškem ves čas do maja 1945, pričajo številni grobovi ubitih partizanov širom Koroške, med njimi tudi grob partizana in narodnega heroja Matija Verdника-Tomaža v Svecah v Rožu.

Ravno tu so bili tudi zadnji izpadi pripadnikov Heimata — dinstina, ob priliki počastitve spomina padlega heroja in ostalih borcev v februarju letos.

Nerazumljivo nam je, da tako viden predstavnik avstrijske vlade, kot je zunanji minister, ne pozna dejstev iz časa nemške priključitve Avstrije, ko gre vendar za območje, ki danes pripada republiki Avstriji.

Ta dejstva so splošno znana, saj so bili prav slovenski partizani vključeni s koroškimi borci večkrat omenjeni v zaveznških poročilih in bili celo pohvaljeni; saj so te akcije znatno pospešile propad nemške fašistične armade v Evropi in s tem tudi omogočile osvoboditev Avstrije.

Tudi z našega območja je bilo čez 100 borcev v partizanskih vrstah na Koroškem, zato upravičeno zahtevamo, da se tem borcem da vredno priznanje, ne

pa da se njihovo borbo v boju proti nemškemu fašizmu negira.

K pismu organizacije so priložili tudi protestno pismo Jožeta ULČARJA, bivšega komandanta severno koroškega partizanskega bataljona in Slavka MARKELJNA, ki je bil v bojih na Koroškem ranjen in postal 90-odstotni vojaški vojni invalid. Oba poudarjata, da sta ogorčena nad izjavo zunanjega ministra Avstrije, ki pa ga zgodovina podprta z dejstvi sama demantira.

Letna konferenca občinske gasilske zveze Jesenice

V soboto, 13. aprila, je bila v sejni dvorani skupščine občine Jesenice redna letna konferenca občinske gasilske zveze Jesenice. Konferenca so se poleg delegatov, izvoljenih v gasilskih društvih, udeležili tudi zastopniki občinskih gasilskih zvez iz Radovljice, Kranja, Škofje Loke in Trzinca, zastopnik operativnega štaba Gorenjske, predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Jesenice in tov. Lenarčič, ki je zastopal republiško gasilsko zvezo.

Poročila o opravljenem delu so posredovali predsednik tov. Kejžar, poveljnik tov. Tramte in blagajničarka. Iz poročil je bila razvidna pestra dejavnost trinajstih gasilskih društev in poklicne reševalne enote v Železarni, ki jih združuje občinska gasilska zveza Jesenice. V okviru občinske gasilske zveze deluje 630 gasilcev, od tega 66 mladincev in 41 pionirjev.

Zelo uspešno je bilo delo operativnega štaba pri občinski gasilski zvezi. Med letom so organizirali dva tečaja za izprašane gasilce. Poleg tega je bil organiziran podčastniški tečaj in tečaj za strojne motornih črpalk. Ob dnevu mladosti so v Mojstrani izvedli tekmovanje za pionirje (tri desetine), pozneje pa še tekmovanje članov (pet desetini), ena desetina gasilcev pa se je udeležila mednarodnega tekmovanja v Trzinu. Razen tečajev in tekmovanj je operativni štab pri občinski gasilski zvezi organiziral tudi sektorske gasilske vaje v Podkorenu, Mojstrani, Blejski Dobravi in na Koroški Beli. Lani je bilo 30 manjših požarov, od tega 12 gozdnih ter dva večja požara na objektih. Pri gašenju je v celoti sodelovalo sto gasilcev in opravilo tisoč delovnih ur.

V razpravi, ki je bila zelo živahna in zanimiva so zlasti poudarili tesno in vsestransko sodelovanje z upravnim odborom gasilskega sklada pri skupščini občine Jesenice. V ta sklad se stekajo sredstva za nabavo orodja in opreme. V lanskem letu so v Kranjski gori gasilci dobili nov gasilski avto — kombi, poleg tega pa so nabavili za potrebe gasilskih

društev še tri motorne črpalke, med tem ko naj bi v bližnji prihodnosti motorno črpalko dobili še gasilci na Dovjem.

V razpravi so se delegati iz gasilskih društev ter gostje zavzemali za še tesnejše sodelovanje z drugimi podjetji ter z zavarovalnicami. Omenjali so delegatski sistem in pa ustanovitev požarnovarstvene skupnosti, za katero so že imenovali iniciativni odbor.

V poročilih in razpravi so poudarili velik pomen sedmega kongresa slovenskih gasilcev, ki je bil lani v Murški Soboti. Skladno s tem so ugotovili, da je v naši občini uspela tudi akcija Gasilski vestnik vsakemu gasilcu na dom. Podatki kažejo, da se je število naročnikov gasilskega vestnika povečalo od prejšnjih 62 na 265. V lanskem letu je bilo v dnevnem časopisju, jeseniškem radiu, Železarni in gasilskem vestniku objavljenih precej informacij s tega področja, v prihodnje pa naj bi posvetili več pozornosti vsebini in kvaliteti teh informacij. Tako bo javnost v še večji meri seznanjena z veliko prizadevanostjo in vnemo gasilcev pri reševanju problematike na tem področju, prek sredstev množičnega obveščanja pa naj bi zvedeli čim več o uspehih pri gašenju požarov, ki so samo v lanskem letu povzročili 295.000 dinarjev škode.

Ob koncu letne konference so sprejeli več sklepov, operativni program za leto 1974 in predračun. Izvolili so nov upravni odbor občinske gasilske zveze in za predsednika dosedanjega podpredsednika Tomaža Klinarja iz gasilskega društva Planina pod Golico.

Borčevska organizacija ocenila volive

Na seji predsedstva občinskega odbora zveze združenja borcev NOV Jesenice v četrtek, 11. aprila, so ocenili letošnje volitve, ki so vsekakor uspeli, pač pa so ugotovili, da je bilo od skupno 255 evidentiranih članov borčevske organizacije izvoljenih le 64. Zelo ugodno so ocenili tudi skupščine krajevnih organizacij ZB NOV, ki so bile zelo dobro obiskane.

Borci so se aktivno udeleževali priprav na volitve, v razpravi so pogosto omenjali socialne probleme posameznikov, kakor tudi večjo skrb za vzdrževanje in urejanje spominskih obeležij in spomenikov. Za spomenik na Belem polju že tretje leto čakajo na odlitek iz livarne v Zagrebu, zmanjkalo pa je tudi denarja za dokončno ureditev spomenika v

Mostah. Med drugim so se na seji dogovorili, da bodo v prvi polovici maja organizirali plenarno sejo občinske organizacije, na kateri bodo spregovorili tudi o kongresu zveze združenih borcev, ki bo junija v Zagrebu.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Trasa nove ceste med potokoma Bela in Javornik vedno globlje zajeda v nekdanja polja

Novice iz radovljiške občine

V torek, 16. 4., sta na skupni seji izvršni odbor občinske konference SZDL in koordinacijska kadrovska komisija obravnavala poročilo o izvedbi in rezultatih volitev za delegate vseh zborov občinske skupščine. Določili so dnevni red za prvo sejo nove občinske skupščine, ki bo 29. aprila ter obravnavali predloge za kadrovske zasedbe v vodstvu občinske skupščine, izvršnega sveta in predlog za člane delegacij za zbor občin in zbor združenega dela skupščine SRS. Razen tega so razpravljali tudi o predlogih za podelitev letošnjih priznanj OF.

Kurirčkovo pošto so v vseh krajih občine nadvse slovesno sprejeli. Od jeseniških pionirjev so jo pripadniki pionirskega oddela osnovne šole Gorje prevzeli v sredo, 17. aprila, ki so jo nato predali blejskim pionirjem, le-ti pa vrstnikom iz Ribnega, kjer je pošta prenočila. Naslednjega dne so na savskem mostu kurirčkovo pošto prevzeli pionirji Lesc, od njih pa pionirji Begunj, kjer je spet prenočila. Danes jutraj je svečani sprejem pripravil pionirski oddel osnovne šole v Radovljici. Po krajši slovesnosti in kulturnem programu, tako kot v vseh krajih, koder so dočakali kurirčkovo pošto, bodo mladi kurirji prenesli torbico s pošto onstran Save in jo oddali kamnogoriškim pionirjem, slednji pa lipniškim.

Predsedstvo občinske konference ZMS je na ponedeljkovi seji ocenilo potek in izvedbo volitev s posebnim ozirom na delež mladit, nato pa obravnavalo program akcij republiške konference ZMS za 1974. leto. Člani predsedstva so pripravili program za vključitev članov in aktivov ZM v akcijo Kozjanska 74 in štafeto mladosti. Obravnavali so predlog letošnjih priznanj RK ZMS mentorjem in akcije 1000 odličnjakov. Dogovorili so se tudi o kadrovskih spremembah v vodstvu konference ter za ustanovitev mladinskih aktivov v Mošnjah in na Bledu.

V veliki sejni dvorani občinske skupščine v Radovljici je v torek, 16. aprila, nad 60 predstavnikov TOZD, OZD, temeljnih interesnih skupnosti, SZDL, sindikatov in občinske skupščine, svečano podpisalo družbeni dogovor o osnovah programiranja nalog in oblikovanja sredstev za skupno in splošno porabo v občini Radovljica v letu 1974.

Ob številni udeležbi občanov, kulturnih in družbeno-političnih delavcev iz občine in iz Ljubljane, so v sredo, 17. aprila, zvečer svečano otvorili Linhartovo sobo v Čebelskem muzeju v Radovljici. Slavnostni govor je imel akademik prof. dr. Bratko Kreft, v kulturnem sporedu pa so nastopili pevci moškega zbora Stane Žagar iz Kroke, dramski umetniki Janez Albreht, Boris Juh in Branko Miklavc, operna pevka Zlata Ognjanovič in basist Ladko Korošec ter recitatorja Maruša Avguštin in Miran Kenda. Na slovesnosti je sodelovala tudi godba na pihala iz Gorij. Linhartova soba v radovljiški graščini bo velika kulturna pridobitev in hkrati dolg velikemu slovenskemu dramatik, ki je bil rojen v Radovljici.

Komisija za zdravstveno prosveto vzgojo pri občinskem odboru RK je na svoji seji v sredo, 17. aprila, sklenila, da se bodo vsi predavatelji prve pomoči v občini udeležili seminarja v strokovnem centru za prvo pomoč pri RO RKS in da se takoj pristopi k pripravi na tekmovanje ekip prve pomoči za mlade člane RK. Sprejeli so tudi sklep za razpis tekmovanj v prvi pomoči pripadnikov civilne zaščite, ki bo 17. in 25. maja.

O pripravah za letošnjo turistično sezono so se na pobudo turističnega društva Bohinj dogovarjali na zboru lastnikov zasebnih turističnih sob, ki je bil prejšnji teden v hotelu Jezero. Razpravljali so predvsem o izgledih letošnje sezone, o poslovanju z zasebnimi sobami in prehrani turistov ter o oblikovanju cen za sobe in ostale storitve. Navzlic energetski krizi pričakujejo tudi letos ugodno sezono, predvsem pa večje število domačih gostov.

Obnovitvena dela nove knjižnice na Bledu, ki jih izvaja obrtno gradbeno podjetje Bled, so pri kraju. Knjižničarji zdaj hite s postavljanjem opreme in knjižnih zalog. Glede na to, da morajo vse zaloge preseliti iz stare knjižnice pri Janežiču ter jih primerno sortirati, pričakujejo, da bodo uspeli opraviti vse potrebno za otvoritev, ki bo predvidoma za dan mladosti.

Danes, 19. aprila, se prične v prostorih hotela Alpe-Adria v Radovljici pouk na partijski politični šoli, ki jo bo obiskovalo nad 30 novosprejetih članov ZK. Slušatelji bodo poslušali A program — osnove marksizma ter organizacijske teme, statut in program. Šola bo trajala sedem dni, pouk pa bo strnjen vsak dan do naslednjega petka.

Komisija za proslave in prireditve pri občinski konferenci SZDL je na seji 17. aprila določila vsebinski program proslav ob obletnici OF 27. aprila, za prvomajske praznike ter okvirni program za dan borca, dan vstaje in občinski praznik, ki bo 5. avgusta. Osrednja proslava OF bo v Radovljici 26. aprila, ko bodo podelili letošnja občinska priznanja — srebrno značko OF najzaslužnejšim aktivistom SZDL.

V petek, 12. aprila, zvečer so člani Prešernovega gledališča iz Kranja pred nabito polno festivalno dvorano na Bledu že tretjič uprizorili Svetinovo-Povšetovo dramo Ukana. Pred predstavo je sekretar komiteja ZK Jože Bohinc spregovoril o pomenu tega dela ter navzočim predstavil avtorja teksta Toneta Svetinova.

Mestno gledališče iz Ljubljane je v okviru kulturne akcije in programa gostovanj za leto 1974 nastopilo v sredo, 17. aprila, zvečer v Bohinjski Bistrici s štiridejansko G. B. Shawa Posli gospe Warnove, drevi ob 19.30 pa se bo predstavilo v kinodvorani v Radovljici s komedijo Noela Cowarda Komedija ljubezni. Doslej je bilo v okviru te akcije izvedeno že šest gostovanj v občini.

Na občinskem tekmovanju v alpskih disciplinah, ki ga je organizirala občinska zveza za telesno kulturo 8. aprila na Voglu, je nastopilo v osmih kategorijah 182 smučarjev. V veleslalomu se je pomerilo 96 in v slalomu 86 tekmovalcev. Ekipni zmagovalec je ponovno postal smučarski klub Radovljica.

Društvo upokoencev Radovljica je te dni že pričelo s pripravami za organizacijo spomladanskih izletov svojih članov. Naslednji teden v torek bodo na prvem izletu obiskali partizansko bolnišnico Franjo in še nekatere kraje na Primorskem. Letošnje izlete bo po sklepu odbora vodila tovarišica Lojzka Horvat, ki bo zamenjala dosedanjega vodnika požrtvovalnega tajnika društva Edvarda Zorka.

Občinski sindikalni svet prireja v nedeljo, 21. aprila, na plazu pri Koči na Vršču občinsko sindikalno tekmovanje v veleslalomu za leto 1974. Tekmovali bodo moški v štirih starostnih kategorijah in ženske v treh. Zmagovalne ekipe in posamezniki bodo prejeli prehodne pokale ter odličja, vsak tekmovalac pa spominsko značko.

Proslava ob dnevu OF

V četrtek, 25. aprila bo ob 17. uri v delavskem domu na Javorniku

OSREDNJA PROSLAVA OB DNEVU OF

s podelitvijo letošnjih občinskih priznanj OF.

V kulturnem programu bosta sodelovala mladinski pevski zbor Blaž Arnič in pihalni orkester Jeseniških železarjev s skupnim koncertnim programom.

